

FAQ ANALIZA R©

Liczby rzeczywiste, ciągi

Zadanie 1. Niech $E(x) := (\text{maksymalna liczba całkowita} \leq x)$. Narysować wykresy funkcji

$$\mathbb{R} \ni x \mapsto E(x) \in \mathbb{R}$$

oraz

$$\mathbb{R} \ni x \mapsto E(x) - 3E\left(\frac{x}{3}\right) \in \mathbb{R}.$$

Wyprowadzić wzory:

- (a) $0 \leq E(x+y) - E(x) - E(y) \leq 1$
- (b) $E\left(\frac{1}{n}E(nx)\right) = E(x)$ dla $n \in \mathbb{N}$;
- (c) $\sum_{k=0}^{n-1} E(x + \frac{k}{n}) = E(nx)$;
- (d) $\sum_{n=1}^N E\left(\frac{x}{2^n} + \frac{1}{2}\right) = E(x)$, jeśli liczba $N \in \mathbb{N}$ jest dostatecznie duża.

Zadanie 2. Niech $n \in \mathbb{N}$. Wykazać, że jeśli $a_1 < a_2 < \dots < a_n$, $b_1 < b_2 < \dots < b_n$, oraz ciąg $(b'_1, \dots, b'_n)$ różni się od ciągu $(b_1, \dots, b_n)$ jedynie kolejnością, to $\sum_{k=1}^n a_k b_k > \sum_{k=1}^n a_k b'_k$.

Zadanie 3. Jaki warunek muszą spełniać liczby $a, b \in \mathbb{R}$, aby

$$\forall x \in]0, 1] : \exists k \in \mathbb{N} : a \leq kx < b?$$

Sprawdzić $a := \frac{b^2}{b+1}, b \in \mathbb{N}$.

Zadanie 4. Która z dwu liczb jest większa: $\sqrt[10000]{10001}$, czy $\sqrt[9999]{10000}$?

Zadanie 5. Niech $n \in \mathbb{N}$ oraz dane dodatnie $x_1, \dots, x_n$; dla $\lambda \geq 0$ oznaczmy:

$$M_\lambda(x_1, \dots, x_n) := \sqrt[n]{(\lambda + x_1) \cdot \dots \cdot (\lambda + x_n)} - \lambda;$$

niech ponadto

$$A := A(x_1, \dots, x_n) := \frac{1}{n}(x_1 + \dots + x_n), \quad G := G(x_1, \dots, x_n) := \sqrt[n]{x_1 \cdot \dots \cdot x_n}.$$

Wykazać, że:

- (a) $G \leq M_\lambda \leq A$ dla $\lambda \geq 0$;
- (b) $M_\lambda(x_1, \dots, x_n)$ jest niemalejącą funkcją λ ;
- (c) $\lim_{\lambda \rightarrow \infty} M_\lambda(x_1, \dots, x_n) = A$.

- (a) Dla $1 \leq k \leq n$ nierówność Cauchy'ego daje $\binom{n}{k} G^k \leq \sum_{i_1 < \dots < i_k} x_{i_1} \cdot \dots \cdot x_{i_k}$; (b) Zauważ, że z $0 \leq \lambda < \mu$ wynika $M_\mu(x_1, \dots, x_n) - M_\lambda(x_1, \dots, x_n) = M_{\mu-\lambda}(y_1, \dots, y_n) - G(y_1, \dots, y_n)$, gdzie $y_k = \lambda + x_k$;
(c) $M - \lambda = \frac{(\lambda+x_1) \cdots (\lambda+x_n) - \lambda^n}{\sum_{k=1}^n \lambda^{n-k} G_\lambda^k}$, gdzie $G_\lambda := G(\lambda + x_1, \dots, \lambda + x_n)$.

Zadanie 6. Znaleźć liczbę $l \in \mathbb{R}$ oraz funkcję $h :]0, \infty[\rightarrow \mathbb{N}$ takie, że $\forall \epsilon > 0 : \forall n > h(\epsilon) : |x_n - l| < \epsilon$, jeżeli ciąg (x_n) jest określony wzorem:

- (a) $x_n := \frac{100}{n} E\left(\frac{n}{100}\right)$;
- (b) $x_n := \sqrt{n^2 + 3n} - n$;
- (c) $x_n := \sqrt[n]{n + 100}$;
- (d) $x_n := \sin(\pi\sqrt{n^2 + 1})$.

Zadanie 7. Wykazać, że:

- (a) $\lim(\sqrt[100]{n^{100} + n^{99}} - n) = \frac{1}{100}$;
- (b) $\lim n(n + 4\sqrt{n^2 + n} - 2\sqrt{n^2 - n} - 3\sqrt{n^2 + 2n}) = \frac{5}{4}$;
- (c) $\lim n(2\sqrt{n^2 - n + 2} - 3\sqrt{n^2 + 1} + \sqrt{n^2 + 2n}) = -\frac{1}{4}$;
- (d) $\lim \left(\sqrt{n^2 + \sqrt{n^3 + \sqrt{n^5}}} - \sqrt{n^2 + \sqrt{n^3}} \right) = \frac{1}{4}$;
- (e) $\lim \left(\sqrt[3]{(n+2)(n+4)(n+5)} - \sqrt[3]{n(n+1)(n+3)} \right) = \frac{7}{3}$;
- (f) $\lim n^2 \left[\left(1 + \frac{p}{n}\right)^q - \left(1 + \frac{q}{n}\right)^p \right] = \frac{1}{2}pq(q-p)$ dla $p, q \in \mathbb{N}$;
- (g) $\lim \left(\sqrt{n + \sqrt{n}} - \sqrt{n - \sqrt{n}} \right) = 1$;
- (h) $\lim \sqrt[3]{5a^{2n} + 4a^n + 3} = \max\{1, a^2\}$ dla $a \in \mathbb{R}$;
- (i) $\lim(n^7 + 7)^{-7} \sqrt{(n+2)^{100} - n^{100} - 200n^{99}} = 30\sqrt{22}$;
- (j) $\lim \sqrt[n]{(3+x)^n + (1-x)^n} = 2 + |1+x|$ dla $x \in \mathbb{R}$;
- (k) $\lim \frac{\frac{p_1 a_1^{n+1} + \dots + p_r a_r^{n+1}}{p_1 a_1^n + \dots + p_r a_r^n}}{a_1, \dots, a_r} = \max\{a_1, \dots, a_r\}$ oraz $\lim \sqrt[n]{p_1 a_1^n + \dots + p_r a_r^n} = \max\{a_1, \dots, a_r\}$, jeśli $r \in \mathbb{N}$ i liczby p_i, a_i są dodatnie;
- (l) $\lim \left(\frac{1}{\sqrt[3]{2-1}} - \frac{2}{\sqrt[3]{4-1}} \right) = \frac{1}{2}$;
- (m) $\lim 2^{-n} \left(1 + \frac{1}{n}\right) \left(1 + \frac{2}{n}\right) \dots \left(1 + \frac{n}{n}\right) = 0$;
- (n) $\lim \frac{1}{n} \left(1 + \frac{1}{n}\right) \left(1 + \frac{2}{n}\right) \dots \left(1 + \frac{n}{n}\right) = +\infty$;
- (o) $\lim \frac{2n-1}{2n+1} \cdot \frac{2n-2}{2n+2} \cdots \frac{n}{3n} = 0$;
- (p) $\lim n[(n+1)^{\frac{1}{100}} - n^{\frac{1}{100}}] = +\infty$;
- (q) $\lim \left(\frac{1}{\sqrt{n^2-n+1}} + \frac{1}{\sqrt{n^2-n+2}} + \dots + \frac{1}{\sqrt{n^2+n}} \right) = 2$;
- (r) $\lim \left(\frac{n^2+1}{n^3+1} + \frac{n^2+2}{n^3+2} + \dots + \frac{n^2+n}{n^3+n} \right) = 1$;
- (s) $\lim \frac{2^3-1}{2^3+1} \cdot \frac{3^3-1}{3^3+1} \cdots \frac{n^3-1}{n^3+1} = \frac{2}{3}$;

- (t) $\lim \sqrt[n]{1^4 + 2^4 + \dots + n^4} = 1;$
(u) $\lim \frac{n+2}{n^2-3} \sum_{k=1}^n \sqrt[n]{k^2 - 2} = 1.$

(h),(j),(k),(o),(q),(r),(t),(u) Wykorzystać twierdzenie o trzech ciągach; (m),(n) Obliczyć $\lim \frac{x_n+1}{x_n}$; (s) Uprościć wzór na x_n . **16.** Ciąg $(\sqrt[n]{n+100})$ jest malejący (nierówność Bernoulliego). Oszacować $\sqrt[m]{n}$ jako średnią geometryczną m liczb $n, 1, \dots, 1$.

Zadanie 8. Zbadać ograniczoność i wyznaczyć kresy zbioru: $\{\sqrt[n]{n+100} : n \in \mathbb{N}\}; \{\frac{x}{x^2+1} : x \in \mathbb{R}\}; \{2^x + 2^{1-x} : x \in \mathbb{R}\}; \{\frac{n^2}{2^n} : n \in \mathbb{N}\}; \{\frac{1000^n}{n!} : n \in \mathbb{N}\}; \{\sqrt{n} - E(\sqrt{n-1}) : n \in \mathbb{N}\}; \{\frac{m}{n(m+n)} : m, n \in \mathbb{N}\}; \{\frac{1}{\sqrt[n]{n}} + \frac{1}{\sqrt[m]{m}} : m, n \in \mathbb{N}\}.$

Zadanie 9. Wyznaczyć kresy zbioru $\{x_n : n \in \mathbb{N}\}$, zbiór punktów skupienia ciągu (x_n) oraz $\liminf x_n$ i $\limsup x_n$, jeżeli:

- (a) $x_n := \sqrt[n]{n};$
(b) $x_n := \frac{1}{n} \left(1 + 2E\left(\frac{n}{\sqrt{2}}\right) \right);$
(c) $x_n := \cos \frac{5\pi}{2n};$
(d) $x_n := \sqrt{n} - E(\sqrt{n});$
(e) $x_n := \frac{(n-1)(n+5)}{n} - 5E\left(\frac{n}{5}\right).$

(e) $x_{5k+r} = r + 4 - \frac{5}{5k+r}$ dla $r \in \overline{0,4}$.

Zadanie 10. Wykazać, że jeśli ciąg liczbowy (a_n) jest ograniczony, to ciąg (x_n) o wyrazach $x_n =: \frac{2^{n-1}a_1 + \dots + 2a_{n-1} + a_n}{2^{n-1} + \dots + 2 + 1}$ jest zbieżny. Obliczyć $\lim x_n$, jeśli $a_n = \alpha^n$, $|\alpha| < 2$. *Wskazówka.* $\tilde{x}_n := (1 - 2^{-n})x_n$ spełnia warunek Cauchy'ego.

Zadanie 11. Wykazać, że jeśli ciąg liczbowy (a_n) jest zbieżny, to $\lim \frac{na_1 + (n-1)a_2 + \dots + a_n}{n + (n-1) + \dots + 1} = \lim a_n$.

Twierdzenie Stolza.

Zadanie 12. Wykazać, że jeśli ciąg liczbowy (a_n) jest zbieżny, to zbieżny do tej samej granicy jest także ciąg o wyrazach $x_n := \frac{1}{n} \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} a_k$. *Uwaga.* Twierdzenie Stolza pozwala tu jedynie stwierdzić, że opuszczenie skończonej liczby początkowych wyrazów ciągu (a_n) nie wpływa ani na zbieżność, ani na wartość granicy ciągu (x_n) .

Zadanie 13. Sprawdzić, korzystając z twierdzenia Stolza:

$$\lim \frac{1^5 + 2^5 + \dots + n^5}{n^6} = \frac{1}{6};$$

$$\lim \left(\frac{1^5 + 2^5 + \dots + n^5}{n^5} - \frac{n}{6} \right) = \frac{1}{2};$$

$$\lim \frac{1}{\sqrt{n}} \left(\frac{1}{\sqrt{n+1}} + \frac{1}{\sqrt{n+2}} + \dots + \frac{1}{\sqrt{2n}} \right) = 2(\sqrt{2} - 1);$$

$$\lim \left(\frac{\sqrt{1 \cdot 2} + \sqrt{2 \cdot 3} + \cdots + \sqrt{n(n+1)}}{n} - \frac{n}{2} \right) = 1;$$

$$\lim \frac{1}{\sqrt{n}} (1 + \frac{1}{\sqrt{2}} + \cdots + \frac{1}{\sqrt{n}}) = 2;$$

$$\lim \frac{\sqrt{1} + \sqrt{2} + \cdots + \sqrt{n}}{(n+1)\sqrt{n}} = \frac{2}{3};$$

$$\lim \frac{\sqrt[n]{(2n-1)!!}}{n} = \frac{2}{e};$$

$$\lim \frac{n(2n-1)}{\sqrt[n]{(2n)!}} = \frac{e^2}{2}.$$

Zadanie 14. Dla danych liczb dodatnich a i b określmy rekurencyjnie dwa ciągi (a_n) i (b_n) , przyjmując: $a_0 := a$, $b_0 := b$, $a_{n+1} := \frac{a_n + b_n}{2}$, $b_{n+1} := \frac{2a_n b_n}{a_n + b_n}$. Wykazać, że ciągi $(a_n), (b_n)$ są zbieżne oraz $\lim a_n = \sqrt{ab} = \lim b_n$.

Sprawdzić monotoniczność tych ciągów.

Zadanie 15. Wykazać, że jeżeli ciąg liczbowy (a_n) jest ograniczony z dołu oraz $\forall n \in \mathbb{N} : a_{n+1} \leq a_n + \frac{1}{n^2}$, to jest zbieżny.

Dobrać (b_n) tak, by ciąg $(a_n + b_n)$ był malejący i ograniczony.

Zadanie 16. Wykazać zbieżność ciągu (a_n) , jeśli:

$$(a) a_n := (1 + \frac{1}{1^2})(1 + \frac{1}{2^2}) \cdots (1 + \frac{1}{n^2});$$

$$(b) a_n := 1 + \frac{1}{\sqrt{3}} + \cdots + \frac{1}{\sqrt{2n-1}} - \sqrt{2n};$$

$$(c) a_n := 1 + \frac{1}{2} + \cdots + \frac{1}{n} - \log n \text{ (liczba } \lim a_n \approx 0.57721566 \text{ nazywa się stałą Eulera);}$$

$$(d) a_n = \frac{(2n)!!}{(2n+1)!!} \sqrt{n+1}.$$

Zbadać monotoniczność ciągów (a_n) i (b_n) , gdzie: (a) $b_n := (1 + \frac{1}{n})a_n$; (b) $b_n := a_n + \sqrt{2n} - \sqrt{2n+1}$; (c) $b_n := a_n - \frac{1}{n}$; (d) $b_n = a_n \sqrt{\frac{2n+1}{2n+2}}$.

Zadanie 17. Dowieść, że jeśli ciąg $(a_1 + \cdots + a_n)$ jest ograniczony oraz $a_n \searrow 0$ przy $n \rightarrow \infty$, to $\lim na_n = 0$.

Zadanie 18. Wykazać, że:

$$(a) \lim \frac{E(an)}{E(bn)} = \frac{a}{b}, \text{gdy } b \neq 0;$$

$$(b) \lim \frac{E(\sqrt{2n})}{E(\sqrt{n})} = \sqrt{2};$$

$$(c) \lim \frac{a^n}{(1+a)(1+a^2) \cdots (1+a^n)} = 0 \text{ dla } a > 0;$$

$$(d) \lim \frac{n}{n+1} \frac{n}{n+2} \cdots \frac{n}{2n} = 0;$$

- (e) jeśli $x_0 > 0$ oraz $x_{n+1} = \frac{x_n}{1+x_n}$ dla $n \in \mathbb{N}$, to $\lim nx_n = 1$;
 (f) jeśli $x_0 > 0$ i $x_{n+1} = \frac{\sqrt{1+x_n^2}-1}{x_n}$ dla $n \in \mathbb{N}$, to $\lim 2^n x_n = \arctan x_0$;
 (g) $\lim\left(\frac{1}{n} + \frac{1}{n+1} + \dots + \frac{1}{2n}\right) = \log 2$.

(g) Wykazać, że $\log \frac{n+1}{n} \leq \frac{1}{n} \leq \log \frac{n}{n-1}$ dla $n \geq 2$.

Zadanie 19. Zbadać zbieżność ciągu (x_n) , ewentualnie obliczyć granicę:

- (a) $x_n = n \log \frac{n^2+n+1}{n^2-n+1}$;
 (b) $x_n = \frac{2}{\sqrt[3]{9}-1} - \frac{3}{\sqrt[3]{27}-1}$;
 (c) $x_n = \frac{\sqrt[3]{3}-\sqrt[3]{2}}{\sqrt[3]{5}-\sqrt[3]{3}}$;
 (d) $x_n = \cos \frac{2\pi n^2}{2n+1}$;
 (e) $x_n = \cos \frac{\pi n^2}{n+3}$; (f) $x_n = \sin \pi \sqrt{n^2 + n + 1}$;
 (g) $x_n = \tan\left(\frac{\pi}{2}\sqrt{n(n+1)}\right)$;
 (h) $x_n = \frac{n}{E(\sqrt{n})} - E(\sqrt{n})$;
 (i) $x_n = \frac{(2n)!!}{(2n+1)!!}$;
 (j) $x_n = (2 - \sqrt[3]{10})^n$;
 (k) $x_n = (\log n)^{-1}(1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \dots + \frac{1}{n})$.

(a) $l = 2$; (b) $l = \frac{1}{2}$; (c) $l = \log \frac{3}{2} // \log \frac{5}{3}$; (d) $l = 0$; (e),(f),(g),(h) rozbieżny; (i),(j) Pokazać, że $x_n \leq \frac{1}{\sqrt{n+1}}, l = 0$; (j) $l = \frac{1}{10}$; (k) $l = 1$.

Zadanie 20. Zbadać zbieżność ciągu określonego rekurencyjnie:

- (a) $x_0 > 0$ dane, $x_{n+1} = \frac{x_n+2}{x_n+1}$;
 (b) $x_0 > 0$ dane, $x_{n+1} = \frac{1+x_n}{2x_n}$;
 (c) $x_0 > 2$ dane, $x_{n+1} = 5 - \frac{6}{x_n}$;
 (d) $x_0 = 0$, $x_{n+1} = \sqrt{2 - x_n}$;
 (e) $x_1 = 0$, $x_{n+1} = \sqrt{2 + x_n}$;
 (f) $x_0 \in [-1, 2]$ dane, $x_{n+1} = x_n(x_n - 1)$;
 (g) $x_0 > 0$ dane, $x_{n+1} = \frac{x_n}{2} + \frac{1}{x_n}$;
 (h) $x_0 \neq \frac{2}{3}$ dane, $x_{n+1} = \frac{2x_n-1}{3x_n-2}$;
 (i) $x_0 \in [-1, 1]$ dane, $x_{n+1} = \frac{10}{1+x_n^2}$;
 (j) $x_0 \in]0, 1[$ dane, $x_{n+1} = \frac{1}{3}x_n(4 - x_n)$;
 (k) $a > 0, k \in \mathbb{N}, x_0 > 0$ dane, $x_{n+1} = \sqrt[k+1]{ax_n}$.

(a),(b),(d) osc.; (b) $|x_{n+2} - 1| \leq \frac{1}{2}|x_n - 1|$; (c) monotoniczny; (e),(j) rosnący; (f) osc.; zacząć od $x_0 \in [0, 1]$; zauważ, że $g([0, 1]) \subset [0, 1]$ i $g(x) \leq x$ na $[0, 1]$; (g),(k) malejący; (h) obliczyć $g := f \circ f$; (i) $\forall n : |x_n| \leq 1$ lub $x_n \geq 5$.

(a),(g) $l = \sqrt{2}$; (b),(j),(d) $l = 1$; (c) $l = 3$; (e) $l = 2$; (f) $l = 0$; (h) zbieżny $\iff x_0 = \frac{1}{3}$ lub $x_0 = 1$; (i) rozbieżny; (k) $l = \sqrt[3]{a}$. $x_n = n \sum_k a_k \sqrt[n]{*} = n \sum_k a_k (\sqrt[n]{*} - n) = n \sum_k \frac{a_k (b_k n + c_k)}{n + \sqrt[n]{*}} = x'_n + x''_n$, gdzie $x'_n = n^2 \sum_k a_k b_k (\frac{1}{n + \sqrt[n]{*}} - \frac{1}{2n}) = -n^2 \sum_k a_k b_k \frac{b_k n + c_k}{2n(n + \sqrt[n]{*})^2} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} -\frac{1}{8} \sum_k a_k b_k^2$, $x''_n = n \sum_k \frac{a_k c_k}{n + \sqrt[n]{*}} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \frac{1}{2} \sum_k a_k c_k$.

Zadanie 21. Korzystając z nierówności Bernoulliego wykazać, że $\forall x > -1 : \forall n \in \mathbb{N} : \frac{x}{1+x} \leq n(\sqrt[n]{1+x} - 1) \leq x$. Wywnioskować z tego, że $\lim a_n(\sqrt[n]{1+b_n} - 1) = \lim \frac{a_n b_n}{n}$, jeśli $\lim_{n \rightarrow \infty} b_n = 0$ i granica po prawej stronie istnieje. Sprawdzić, że: $\lim n^2(1 - \sqrt[n]{\frac{n}{n+1}}) = 1$; $\lim n^2(\sqrt[n]{n+a} - \sqrt[n]{n+b}) = a - b$; $\lim n^3(\sqrt[n]{n^2+a} - \sqrt[n]{n^2+b}) = a - b$.

Zadanie 22. Dowieść, że:

- (a) Jeśli $x_n > 0$ oraz $\lim_{n \rightarrow \infty} x_n = 0$, to albo granica $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{x_n}$ nie istnieje (podać przykład), albo $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{x_n} = l \in [0, 1]$ (podać przykłady pokazujące, że dopuszczalne są tu wszystkie wartości $l \in [0, 1]$).
- (b) Jeżeli $\lim_{n \rightarrow \infty} x_n > 0$, to $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{x_n} = 1$.
- (c) Jeśli $\lim_{n \rightarrow \infty} x_n = 1$, to $\lim_{n \rightarrow \infty} n(\sqrt[n]{x_n} - 1) = 0$.

(b) Zauważ, że $|\sqrt[n]{x} - 1| \leq |x - 1|$ dla $x \geq 0$, gdyż $\sqrt[n]{x} \in [1, x]$.

Zadanie 23. Wykazać, że jeśli $r \in \mathbb{N}$, $a_1, \dots, a_r$ są dodatnie oraz $p_1 + \dots + p_r = 1$, to $\lim(p_1 \sqrt[r]{a_1} + \dots + p_r \sqrt[r]{a_r})^n = a_1^{p_1} \dots a_r^{p_r}$. W szczególności: $\lim(\sqrt[r]{a} + \sqrt[r]{b} - 1)^n = ab$ (dla $a, b > 0$); $\lim(p \sqrt[r]{a} - p + 1)^n = a^p$ (dla $a, p \in \mathbb{R}, a > 0$).

Zadanie 24. Niech dane $r \in \mathbb{N}$ oraz $a_k, b_k, c_k \in \mathbb{R}$ dla $k \in \overline{1, r}$, takie że $\sum_{k=1}^r a_k = 0$, $\sum_{k=1}^r a_k b_k = 0$. Wykazać, że $\lim n \sum_{k=1}^r a_k \sqrt{n^2 + b_k n + c_k} = -\frac{1}{8} \sum_{k=1}^r a_k \Delta_k$, gdzie $\Delta_k := b_k^2 - 4c_k$. Korzystając z tego wzoru sprawdzić, że:

$$\lim n(2\sqrt{n^2 + 7n + 3} - 5\sqrt{n^2 + n - 4} + 3\sqrt{n^2 - 3n + 2}) = 1;$$

$$\lim n(2\sqrt{n^2 + 7n - 2} - 5\sqrt{n^2 + n - 6} + 3\sqrt{n^2 - 3n + 2}) = 1 = \lim n[2\sqrt{n^2 + 9n + 6} - \sqrt{n-1}(5\sqrt{n+4} - 3\sqrt{n})].$$

Zadanie 25. Oznaczmy $x_k := \sqrt{k} - E(\sqrt{k})$ dla $k \in \mathbb{N}$.

- (a) Wykazać, że jeśli a_n dla $n \in \mathbb{N}$ oznacza średnią arytmetyczną liczb x_k dla $k \in \overline{n^2, (n+1)^2 - 1}$, tzn. $E(\sqrt{k}) = n$, to $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = \frac{1}{2}$.
- (b) Wykazać, że $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{n}(x_1 + x_2 + \dots + x_n) = \frac{1}{2}$.

(a) $S_n := \sum_{k=n}^{n(n+2)} x_k = \sum_{l=0}^n x_{n2+l} \in [n, n + \frac{1}{2}]$, gdyż $x_{n2+l} = \frac{l}{n+\sqrt{n^2+l}} \in [\frac{l}{2n+1}, \frac{l}{2n}]$; stąd $a_n \in [\frac{n}{2n+1}, \frac{1}{2}]$. (b) Niech $m := E(\sqrt{n})$, wtedy $m^2 \leq n \leq m^2 + 2m$, więc $\sum_{k=1}^{m-1} S_k \leq x_1 + \dots + x_n \leq \sum_{k=1}^m S_k$; stąd oszacowanie S_k daje $x_1 + \dots + x_n \in [\frac{m(m-1)}{2}, \frac{m(m+2)}{2}]$.

Zadanie 26. Wykazać, że jeśli $\forall n \in \mathbb{N} : x_{n+N} = x_n$, tzn. ciąg (x_n) jest okresowy, to $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{x_1 + \dots + x_n}{n} = \frac{x_1 + \dots + x_N}{N}$.

Sprawdzić, że ciąg $(x_1 + \dots + x_n - ns)$, gdzie $s := \frac{1}{N} \sum_{k=1}^N x_k$, jest okresowy, a więc ograniczony.

Zadanie 27. Dla zadaneanych liczb $x_1, \dots, x_8 \in \mathbb{R}$ określmy ciąg (x_n) rekurencją $x_{n+8} = \frac{1}{8}(x_n + x_{n+1} + \dots + x_{n+7})$. Wykazać, że $\lim x_n = \frac{x_1 + 2x_2 + \dots + 8x_8}{1 + 2 + \dots + 8}$, dowodząc kolejno następujących faktów:

- (1) Ciąg o wyrazach $s_n := x_n + 2x_{n+1} + \dots + 8x_{n+7}$ jest stały, więc jeśli (x_n) jest zbieżny, to $s_1 = \lim s_n = (1 + 2 + \dots + 8) \lim x_n$;
- (2) Jeśli $\delta\{x_1, \dots, x_8\} := \max_{1 \leq i < j \leq 8} |x_i - x_j| = \max\{x_1, \dots, x_8\} - \min\{x_1, \dots, x_8\}$, to $\delta\{x_8, \dots, x_{15}\} \leq \frac{7}{8} \delta\{x_1, \dots, x_8\}$;
- (3) $\delta\{x_{7r+1}, \dots, x_{7r+8}\} \leq (\frac{7}{8})^r \delta\{x_1, \dots, x_8\}$ dla $r \in \mathbb{N}$; (4) $|x_n - x_m| \leq (\frac{7}{8})^r \delta\{x_1, \dots, x_8\}$ dla $r \in \mathbb{N}$, $m, n > 7r$.

(2) Dla $8 \leq i < j \leq 15$ mamy $x_i - x_j = \frac{1}{8} \sum_{k=1}^8 (x_i - x_{j-k})$; (4) $x_n, x_m \in [\min\{x_{7r+1}, \dots, x_{7r+8}\}, \max\{\cdot\}]$.

Zadanie 28. Niech (x_n) będzie ciągiem liczbowym, takim że $x_n \geq 0$, $x_{m+n} \leq x_m + x_n$ dla $m, n \in \mathbb{N}$. Wykazać, że ciąg $(\frac{x_n}{n})$ jest zbieżny, a jego granica jest równa $\inf\{\frac{x_n}{n} : n \in \mathbb{N}\}$.

Zadanie 29. Ciąg liczbowy (x_n) nazwijmy *quasi-rosnącym*, jeżeli $\forall N \in \mathbb{N} : x_n \geq x_N$ dla prawie wszystkich $n \in \mathbb{N}$. Sprawdzić, że ciąg $(\frac{100}{n+1} E(\frac{n}{100}))$ jest quasirosnący, chociaż $x_n < x_{n-1}$, gdy n nie jest wielokrotnością 100. Wykazać, że jeśli ciąg quasi-rosnący (x_n) jest ograniczony z góry, to jest zbieżny oraz $\lim x_n = \sup\{x_n : n \in \mathbb{N}\}$.

Zadanie 30. Dowieść, że jeśli ciąg liczbowy (x_n) spełnia warunki: (a) $\lim(x_{n+1} - x_n) = 0$ oraz (b) $\exists N \in \mathbb{N} : \forall n \geq N : x_{n+2} \in [x_n, x_{n+1}]$, to jest zbieżny. [Przyjmujemy tu konwencję $[a, b] := \{x \in \mathbb{R} : a \leq x \leq b \text{ lub } b \leq x \leq a\}$]. Podać przykład rozbieżnego ciągu (x_n) spełniającego warunki: $\lim(x_{n+1} - x_n) = 0$, $\forall n \in \mathbb{N} : (-1)^n(x_{n+1} - x_n) > 0$.

Zadanie 31. Wykazać, że:

- (a) $\limsup_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{x_{n+1}}{x_n} \right| < 1 \Rightarrow \lim x_n = 0$;
- (b) $\liminf_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{x_{n+1}}{x_n} \right| > 1 \Rightarrow$ ciąg (x_n) jest rozbieżny.